

Nieuwsbrief augustus 2017.

Uitnodiging: inspirerende schrijversbijeenkomst in september.

27 september 2017, 14.00 – 17.00 uur

Locatie: Koningskade 30 Den Haag (in het Haagse hoofdkantoor van onze sponsor ABNAMRO Bank)

Inleider: Wout Huizing

Luisteren naar levensverhalen: wie goed luistert, hoort méér...

Je doet prachtig en betekenisvol werk als vrijwilliger die in samenspraak met een oudere verteller een levensboek samenstelt! Hoe prachtig en betekenisvol dit is, ben je jezelf wellicht niet eens bewust.

Tijdens de expertmeeting met Wout Huizing staan we stil bij wat er gebeurt in het proces van vertellen, luisteren en optekenen van het levensverhaal. Je zult ontdekken hoe er vele 'lagen' zijn in het contact tussen luisteraar en verteller. Belangrijk is bijvoorbeeld om onderscheid te maken tussen de inhoud van het verhaal en het vertelproces. Op welke manier kun je die inhoud beluisteren en horen wat iemand over zichzelf zegt, welke verbanden die legt en vanuit welk perspectief die vertelt? En wat gebeurt er in relationele zin als je aandachtig luistert naar het levensverhaal? Wie erkenning geeft, doet de ander recht in hoe hij of zij gekend wil worden. Dat is ongelooflijk kostbaar en van betekenis!

Je krijgt enige theorie rondom het vertellen van het levensverhaal aangereikt, afgewisseld met korte oefeningen in het luisteren en vertellen én er is volop gelegenheid eigen vragen en ervaringen in te brengen.

Wout Huizing is medeontwikkelaar en auteur van de methodes *Mijn leven in kaart*, *In gesprek met mensen met dementie* en *Mijn leven in kleur* (voor oudere migranten) en traint vrijwilligers en professionals op dit gebied.

Aanmelden graag voor 5 september op info@haagselevensboeken.nl

Verslag van de bijzondere schrijversbijeenkomst in juni.

Voor ca 30 deelnemers verzorgde Pauline van Munster een inspirerende workshop over schrijftechnieken voor biografische verhalen.

Zij is o.a. bekend van haar 'Schrijfatelier' waarbij zij mensen/groepen begeleidt in het schrijven van columns, manuscripten, (auto-)biografieën en ze is ook betrokken bij Digitals en Verhalentafels in samenwerking met de Haagse Bibliotheek en het Historisch Museum.

Tijdens de workshop konden de deelnemers zelf ervaren (door het uitvoeren van korte schrijfopdrachten) hoe het doorvragen op de 5 W's (Wie, Wat, Waar, Wanneer, Waarom) veel materiaal oplevert voor het opschrijven van een levensverhaal van een verteller.

De korte schrijfopdrachten (10 regels) hadden betrekking op de 5 W's zoals:

- Schrijf 10 regels over je naam (Wie)
- Noem 5 mensen die belangrijk zijn (geweest) in je leven (Wie)
- Beschrijf een moment dat een positieve wending aan je leven heeft gegeven (Wat)
- Wat was het leukste huis of vertrek in een huis, waar je gewoond hebt (Waar).

De opdrachten leidden tot mooie korte verhaaltjes. Tussendoor bespraken we de vragen die opkwamen. Behalve dat het een verrassende ervaring was, kregen we veel nieuwe inzichten en tips zoals:

- Het gericht vragen stellen, levert gerichte verhalen op! Een verteller wordt erdoor geïnspireerd.
- De beperking tot slechts 10 regels helpt om tot de kern te komen; zorgt voor begrenzing.
- Bij het voorlezen van de korte stukjes, blijkt, dat ook korte zinnen hele beelden kunnen oproepen. Denk maar aan de tafel in de woonkamer, wat daar allemaal aan gebeurt.
- Door het doorvragen (op wie, wat, waar, wanneer, waarom) kruip je 'onder de huid' van de gebeurtenis, komen de details naar boven die elk verhaal interessanter maken.
- Het gebruik van de 5 W's (als structuur in je achterhoofd) zorgt ervoor dat je verhaal completer wordt (Dat geldt voor elk type schrijfsel).
- Bij het doorvragen op het WAT (wat gebeurde er) –een anekdote- blijkt dat de leidraad in het leven wordt gevormd door een aaneenrijging van gebeurtenissen; maar een gebeurtenis is ook een ervaring, die ook weer tot vervolgstappen leidt of keuzes bepaalt. Een rijke bron dus.
- Het doorvragen op het WAAR is vaak onderschat; het ondersteunt het WAT; geeft sfeer en zintuiglijke beelden.
- Het WANNEER plaats wat er gebeurde (WAT) in de persoonlijke of grotere geschiedenis.
- Het WAAROM is wat lastiger. Vaak stel je die vraag niet letterlijk, maar in de trant van "Hoe kwam U ertoe om..." etc. Je boort dan iets aan op verschillende lagen: Waarom de verteller zijn/haar verhaal wilt vertellen, maar ook waarom hij/zij iets boeiend vindt, keuzes heeft gemaakt, geworden is wie hij/zij nu is geworden; de volheid van het bestaan.
- Anekdoten zijn erg belangrijk; melk ze uit! Maak ze groter door de 5 W's. Hij is er niet voor niets. Zie het als een kraal aan de ketting van gebeurtenissen in het leven. Zet er het volle licht op. De lezer raakt dan geboeid.
- Begin- en eindzinnen zijn erg belangrijk. Dat geldt ook voor elk hoofdstuk. Je kunt zó beginnen, dat je direct in het verhaal zit. Begin je met een dialoog, of met een gebeurtenis, of schrijf je met details naar een climax (de echte gebeurtenis) toe?
- Bij een 'rond verhaal' is er sprake van een structuur: Waar begint je verhaal, bijvoorbeeld "Toen mijn vader failliet ging, werd ik geboren." Gebruik je een structuur van tijd? Of een van levensveranderende gebeurtenissen? Of een ervarings gestuurd verhaal met dwarsverbindingen en herhalingen van thema's?
- Wat het schrijven in de tegenwoordige tijd of verleden tijd betreft: een combinatie of afwisseling mag en maakt het verhaal levendig. Denk maar aan 'flashbacks' en dit afgewisseld hoe de verteller er nu naar kijkt.
- Als je wilt checken of de verteller zich voldoende herkent in wat je hebt opgeschreven, dan kun je de verteller vragen om die tekst hardop voor te lezen. Struikelt hij/zij over de woorden, dan zit je er te ver af.
- Wat het perspectief betreft – je schrijft vanuit de verteller als 'ik' – kun je variëren op onderdelen. Een voorbeeld uit het boek Winterlogboek, van de schrijver Paul Auster: Hij schrijft kijkend naar zichzelf als een 'jij': "Je was 3 jaar en speelde op een gladde vloer. Je had

niet in de gaten ..." etc. En hij gebruikt zijn vele littekens op zijn lijf als structuur voor het boek.

-
- We hebben weer veel bijgeleerd.
-

Nieuwe schrijverskring Centrum.

Een nieuwe schrijverskring zag op 22 juni jongstleden het levenslicht! Acht schrijvers kwamen – onder leiding van Lies König - op deze warme, broeierige dag bij elkaar in Buurthuis De Sprong aan de Paviljoensgracht om ervaringen over het schrijven van levensboeken uit te wisselen.

Het is een gemêleerd gezelschap: sommige deelnemers zijn samen met een verteller aan een eerste boek begonnen, anderen zijn wat meer ervaren. De een is professioneel met schrijven bezig (geweest), een ander puur hobbymatig. Al gauw blijkt dat het schrijven van levensboeken een vak apart is, waarbij vooral het contact met de verteller aandacht behoeft. Hoe stuur je iemand die alleen maar over zijn scheiding wil praten? Hoe ga je om met gevoelige onderwerpen van een verteller? Wat doe je als iemand graag eigen teksten toe wil voegen of eigenlijk heel goed in staat blijkt zelf een boek te schrijven? We concluderen dat het zinnig is om bij de start van een 'project' de motivatie van de verteller te verkennen: het kan je als schrijver helpen een verhaal af te bakenen en minder aangename verrassingen te voorkomen.

Ook de technische aspecten van het schrijven van een levensverhaal komen aan bod. Hoe orden je bijvoorbeeld het materiaal: thematisch of chronologisch, of allebei? Door de aanwezige deelnemers worden verschillende suggesties gedaan, zoals het opnemen van kaders met aanvullende informatie en het kiezen van bijzondere invalshoeken vanuit het perspectief van de verteller. Verder is er behoefte aan tips ten aanzien van boeiend schrijven. Hoe voorkom je dat het een zakelijk verhaal wordt? Ten aanzien van het verlevendigen van een tekst worden ervaringen over het gebruik van levensmotto's en quotes van vertellers uitgewisseld. Ook de onlangs door Pauline Munster gegeven workshop wordt aangehaald, waarin zij vertelde over het gebruik van anekdotes en de vijf W's (Wie, Wat, Waar, Waarom, Wanneer).

Aan het einde van deze eerste bijeenkomst dopen we onze groep spontaan tot Schrijverskring Centrum. Mailadressen en telefoonnummers worden uitgewisseld om zo eventueel ook onderlinge verzoeken tot meelesen te doen. Besloten wordt om voorlopig nog geen vaste groep te vormen: bij een volgende bijeenkomst kunnen geïnteresseerden zich intekenen, waarbij het maximaal aantal schrijvers op tien wordt gesteld.

Volgende bijeenkomst: half oktober 2017. De definitieve datum zal worden aangekondigd in een van de nieuwsbrieven.

Annemieke Wilmink.
